

Anonymus. Feladványa nem jó; a második lépésben négy közbelépés lehetséges, de matt nincs. — *B. L.* A Bilgner-féle sakk-könyvet bármely könyvtár megkaphatja. — *B. Ö.* A rejtvények kulesát a következő rovatban mindig megadjuk; ha nem érti, akkor még tanulnia szükséges a sakk-könyvekből, vagy olyanhoz kell fordulnia magyarázatért, a ki tud megfejteni.

FEJTÖRŐ.

Számtani kérdés:

Meghatározandó azon számtani haladvány első tagja (*a*) és különbsége (*d*), melyben az *n* első tag összege: $sn = 2n^2 + n$.

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1901. márczius 10.

21. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Helyreigazítás. Lapunk múlt számának számrejtvényébe sajtóhiba csúszott be. *Fordító* helyett *szervő* került oda. Helyesen tehát: *fordító*.

Földrajzi kérdés: Lapincs; Szent-Gotthardnál szakad a Rábába. *Oszloprejtvény:* «Miről apám nagy búsan szól?». *Képrejtvény:* A virágnak megtiltani nem lehet.

Helyesen fejtették meg: Ernst Ignác, Bolla Pál, Köszler Arthur, Lindenfeld József, Tóth Aladár, Tary Sándor, Grossmann Árpád és Jenő, Kósa Miklós, Vadas Zoltán, ifj. Simay Vilmos, Buttykay Ödön, Blaskovics István, Deutsch Ignác, Dely István, Schulz Károly, L. Gyárfás Elemér, Donáth Géza, Barok Imre, Deutsch Emil, Fink Tibor, Emmerling László, Blau Miksa, Poszvácz Rudolf, Samarjay Tibor, Klein Vilmos, Bigler Aladár, ifj. Molnár Rezső, Giller János, Rusz Guidó, Weinberger Dezső, Reszely János, Zarányi Gusztáv, Kux István, Dömötör Lajos, Scheibner József, László Pál, Feyér László, Beczkay Jenő, Wessely Imre, Cservenka Sándor, Eckerdt Lajos és Elek, Kiszely Géza, Véesei Ferencz, Kardoss Agoston, Weisz Elemér és István, Kuzman Albert, Pollák Adolf, Székér Mihály, Partetich László, Radó Ferencz, Lörincz Ferencz és Dezső, Koscs Antal, Oblath Sándor, Antony Gyula, Politzer Hugó, Heil Ernő, Acs Nagy István, Steiner Lajos, Hoensch Gusztáv, Görgényi József, Klein Rezső, B. O., Barenz Gábor, Nagy Rudolf, Nagy József, Flamm Róbert, Vass Béla, Kalcher Győző, Inzelt Lajos, Gálffy Sándor, Hild Lajos, Fellner József, ifj. Molnár K., Zipser Aladár, Sugár István, Schön Miksa, Spur Endre, Fejérvári Iván, Pollner István, Schaffer Lipót, Dortsák Lajos, Láhles Miklós, Lázár Antal, Simonyi Kálmán, Kutlik Félix, Schlesinger Arthur, Ajtay Géza, Przybilla Jenő, Schandru Endre, Lauffer Ödön és Rezső, Pongrácz Pál, Toperczer Ödön, Prenoszil Béla, Skripecz Dezső, Lázár Bertalan, Pinhac Rezső, Kollmann Jenő, ifj. Városov Károly, Kraicz Lajos, Neoschil Antal és Sándor, Polgár Pál, Jurenák Géza, Pászthy Ödön és Imre, Pauncz Zoltán, ifj. Molnár Albert, Matias F., Deutsch Jenő, Papp-Szász Tamás, Hegedüs Árpád, Milhofer Gyula, Hari Zsuzsika, Kovács József, Bohrandt Lajos, Krausz Arthur, Ronchetti József, Mattyasovszky Lajos, Császár

Loránd, Franczen Péter, ifj. Szóts Farkas, Prágyik Flóris, Zubor Imre, Megele Ödön, Viski Jenő, Kikaker Ernő, Strauszman Dezső, Joó István.

A kitűzött könyvjutalmat (Verne «Híres utazók és utazások») Klein Vilmos előfizetőnk nyerte meg Temesvárott.

A Vörösmarty-szobor javára «Vörösmarty-szám»-unk fejében folytatólagosan a következő tanintézetektől kaptunk adományokat:

Múlt heti kimutatásunk	1102 kor. 88 fill.
Kisujzállási főgimnázium	11 " 20 "
Szentesi főgimnázium	6 " 40 "
Temesvári főreáliskola «Petőfi-önképzőköre»	6 " — "
Petrozsényi gimnázium	5 " — "
Zsolnai főreál	5 " — "
Molnár Sándor, Budapest	4 " 10 "
Kecskeméti főgimnázium	3 " 80 "
	1144 kor. 38 fill.

SZERKESZTŐI TELEFON.

B. A. Rejtvényénél még az írása is jobb, pedig úgy írni levelezőlapon talán még sem illendő dolog. — **Weinberger Dezső.** Elég egy-kettő is. — **R. G.** (Temesvár.) Az előbbi üzenet szól önnek is. — **Przybilla Jenő.** Sorait átadtuk a kiadóhivatalnak. — **Bonus discipulus.** Még nem felel meg. — **Giller János.** A rovatvezető alkalomadtán fog erről egy kis tájékoztató cikket írni. — **Bigler Aladár.** (Czepléd.) Bekötési táblák a kiadóhivatalnál kaphatók. 1 korona 60 fillér az áruk. Ha mind nem is, de egynél többet kell megfektetni. — **Ifj. M. K.** Levele bizonyára elkallódott; jobb, ha a szerkesztőséghez címezi. — **«Buzgó levelező».** Hogy lefejezett ódája miatt ekkora kétségbeesés szállotta meg, ezen valóban csodálkozunk. Vigasztalja önt az a tudat, hogy irtak még az önéhez hasonló hazafias ódát, a nélkül, hogy a föld kifordult volna sarkából. Csak türelem, az a bizonyos hegy, melynek a csúcsára a költők fel akarnak mászni, egyiknek-másiknak nagyon me-redek! — **Klein Vilmos.** Levelét átadtuk a rovat-vezetőnek. — **L. Gy. E.** (Nagyszében.) «Tudományos színezetű irodalomtörténeti értekezések»-et kívánnak önök? És azt hiszik, hogy csak az irodalomtörténeti értekezés tudományos? Hát szépművészet, természet-tudomány nincsen a világon? Nem szabad egyoldalú-nak lenni. Lapunkban változatosságra törekszünk, olvasóink átlagának kell olvasni valót adnunk, s így egyik-másiknak a külön kívánsága szerint nem lehetne lapot szerkeszteni. Azok az aránytalanul okosabb emberek, kikre hivatkozik, bizonyára nem látnak be olyan mélyen az olvaóközönség lelkébe, mint mi, a kik már másfél évtized óta ebben buzzgólkodunk. — **Heinrich Nándor.** Minő kérdésekre vár feleletet? — **T. J.** (Temesvár.) Rejtvényei még nem válnak be. — **Rein Dezső.** Intézkedtünk. — **W. A.** Meg fogja kapni, ha buzzgó tudósításaival reá szolgál. A Burián-féle szótárnak épen a magyar-latin része van meg. — **Kezdő.** A kis rajz első kísérletnek biztat. Sok mondani valója még nincs, nem is lehet, de elmesélni már tud, stílusa jó. Csak folytassa. — **Tyroler Ernő** (Kolozsvár, Széchenyi-ter 24.) szeretne valamelyik Dunántúli lakó olvasótársá-
val képes levelezőlapokat váltani. — **Szedhacek Agost tanárjelölt** (Odessa) szíves ajánlatát elfogadjuk. A szépen megírt leírásokat mindig örömmel közöl-jük. Képünk is van bőséggel, hogy illusztrálhassuk. — **Löwi József.** (Losonez.) Csak úgy küldje be, ha nagy-on jó. A történelmi kérdést nem használhatjuk. — **B. J.** Majd részletesen fogunk erről a tárgyról nyilatko-zni. — **D. L.** Nem közölhető. — **L. J.** (Szatmár.) 1. Márczius végén befejezzük. 2. Ha nagyon jók, akkor igen. — **Qu. J.** Nem használhatjuk. — **Sch. J.** Nem él.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

MAGYARORSZÁG ÚJJÁSZÜLETÉSE.

Nehéz idők csapásai alatt
Meggörnyedett a nemzet és az ország;
Emlékké törpült egykori nagysága,
Az ősi nagy dicsőség, hatalom.
Emészté múltak százados nagy átka,
Hogy testvért testvér vádol untalan;
Nem pezsdült vére, tette nem sovárgott;
A múltak fátyla arczát eltakarta
S jövőbe nézni gyáván rettegett.
Vigasztalan, undorral telt szívében
Csak élt, hogy meddig, azt nem kérdezé...
Mebénult aggyal várta a halált.
Megszánta őt a népek Istene:
«Ha eddig éltél Árpád ivadéka,
S czernyi vész ha meg nem semmisített,
Van élni jogod, élni fogsz, kívánom!
Támasztok tenvéredből három őrzást,
Kik fényt derítenek újra nemzetedre.
E három őrzás:
A Munka, Szabadság, Igazság».

*
A Munka jött. Csodálatos jelenség!
Úr volt előbb, nagy paloták lakója,
Fény, pompa, jólét bőlesejében ringott,
Bejárta a világot kedvkeresve
S övé volt, a mit szíve megkívánt,
De boldog lenni nem tudott.
Szívét megtépte honfiúkeserv,
Szemét kerülte az éj édes álma,
Kezéből kihullt a kéj serlege,

Mert látta: milyen koldús a haza.
És fájt, hogy sírját ássa nemzete...
És véghetetlen ürt érzett szívében...
Miglen beeseppent a szeretet cseppje;
S nem volt azontúl üres az a szív.
Nem volt üres, megtölté szent malasztal
A haza- és a nemzetszeretet.
Dolgozni kezdett paloták lakója,
S dolgozni megtanítá nemzetét.
A lanyha vért ő lüktetésbe hozta,
Reményt villantott a merev szemekbe,
A múltnak színes fátylát leszakítva
Merészen intett a jövő felé.
Hitét széthinté millió sugárban
S erőt lehelt a bénuló idegbe.
«Légy gazdag!» — mondá — «Légy erős te nemzet!
Szövétnekét lobogtasd a tudásnak,
Oh értsd meg a magyar szó édes titkát!
A Múlt ezinteremének vak homálya
Változzék éltető fényévé a Jövőnek.
A Munka szent nevében hirdetem
Feltámadásod, édes nemzetem.
Hogy voltál csak, csüggedten ezt hiszed,
«Hazám, én jósló ajkkal mondom, hogy leszel».

Fölérezte a nép, álma széjjel oszlott
Agyába nyilalt és szívébe a szó;
Bámulva... félve kérdezé: «Ki vagy?
Ki új életre hívtál, mely proféta-lélek?
«A Munka — nevem Széchenyi István».

Jött a Szabadság.

Az öntudatra ébredt nemzet szíve dobbant,
Nagy eszmék gyúltak izgatott agyában.
Az emberméltóságnak büszke képe
A mint látta, hogy meg vagyon gyalázva,
A milliók siralmas járma fájt neki.
Fojtónak tetszék Isten levegője;
Úr és jobbagy egy képre alkotott mind
S miérthogy lánczot csörget ez, hivalg amaz!?
És nincs hatalma a nemes tudásnak,
A szellem nem röpül, mert szárnya szegve . . .
Velőt forralva szólott a Szabadság
S minden szavának gyújtott égi lángja.
A nap, e tűzgolyó, ha szertepattan
S hull millió szilánkra tördelözve,
Nem lobbanthatta volna lángra jobban
A nemzetet . . . Csodák csodája volt! . . .
«Az alkotó szerelme a világot
Midőn az Ūrből kiemelte volna
Reá lehelte halhatatlan lelkét,
Hogy legyen éltetője mindörökké.
Isten lehellete vagy ó Szabadság!
Te édes kincse a teremtettségnek,
Erdők vadjának szilaj öröme,
Te fészken ülő madár boldogsága,
Te ringó ágnak, lombnak szárnyadója,
Téged kíván megváltóként az ember.
Jőjj el mihozzánk, a szegény magyarhoz,
Jőjj el galambként, fehér szárnyakon,
Jőjj el viharként földet rázva, zúgva,
Hogy megremegjen a hármass halom,
Elhagyja medrét a négyes folyó,
Hirdesse új napodnak támadását,
Jőjj el mihozzánk, égi szent Szabadság . . .»

Mi történt, tudjuk . . . Soha szebb nap annál
Minő te voltál «Márczius idusa!» . . .
Oltárt emeltünk közös akaratból,
Ihlett ajakról felhangzott az ének:
«A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk,
Rabok többé nem leszünk!» . . .
Kiömlött a szív telje a gyönyörben
És lelkesedtünk sírva és nevetve,
S a múltnak romján épült templomod fel
Vérrel nem szennyezett, örök nagy *Eszme*.
Nem volt ilyen nagy soha a magyar,
Mert egységében óriás a nemzet,
És e napon a nemzet egy vala.
S mi történt aztán? . . . Tudjuk s tudni fogjuk.
Mert haj, be sokszor felszakad a seb,
Vér bugygyan abból, s mintha hallanók a
Csaták zaját, a diadalkiáltást . . .

A fény vakító, mely szemünkbe téved
S harezodnak emléken véres Szabadság
Arezunkat szégyen pirja nem borítja.
Megvívjuk azt, tanunk rá a világ,
Hogy úgy megvívjuk, a hogy kellett . . .
Te lelkesítél nemzet óriása,
Szavadra hadsereg kelt ki a földből,
A szív felolvadt, s mintha látatenger
Ömlött voln' végig a magyar hazán
Mind lobogód alá gyúlt gyermek, ifjú,
Férfiú, agg . . . haláltusára.
S míg ittasult a lélek diadaltól,
A haldoklónak ajkán végsóhajtóként
Ellebbent büszkén: «Éljen a szabadság!»
Kossuth Lajos! Te voltál a Szabadság.

S mi aztán történt . . . Fáj a jelenés . . .
Félistenek kezén bilincs . . . hóhér kifárad,
Börtön megtelik . . . S kettétört kardját
Bilincsbe vert kezében tartja a Szabadság.
Óh fáj a köny, ha gyermekszemből arad,
Még jobban fáj, ha férfiú zokogja,
De van-e szó, mely kinjait fölmérje.
Ha nemzet sir — és mégis eltagadja.
Míg a szívét mardossa a kígyó,
S halálos csüggedés vonása arezán,
Míg átok az imádság is szívében,
Ajkat egy árva szó sem hagyja el.
Hol vagy te nagy próféta, a ki hirdetéd,
Hogy: «Magyarország nem volt, hanem lesz!?»
S ha a Szabadság hordoz lánczokat,
Mi ébreszt fel álmodból óh magyar? . . .

Jött az *Igazság*, a böles, a nyugalmas.
A népfentartó Isten küldte őt, hogy
Gyógyító balzsamát a sebre hintse
S vigasztaló szót mondjon nemzetének.
A lázas álmok köde szertefoszlik
S világosságát terjeszté az elme.
Meleg áradt a szívből, s e melegtől
Lassanként megfogant gyöngö virágod,
Embersorsunknak öröme: Reménység.
Panasz helyett, mihez csak gyávaság ért
Igazság pajzsát keresé a nemzet.
S a pajzsot tartó kéz fölé esengett:
«Hajótöröttnek sziklamenedéke
Valál te böles, vigasztaló Igazság».
Könyet törül az Igazság beszéde:
Élned kell nemzet, meg nem semmisülhetsz,
Ha tört szegeznek is szíved ellenébe
S letépik százszor sebeid kötését:
Irgalmat esdő könyörgés helyett

MÁRCZIUS 15.

Tanulj meg tűrni, bizni törhetetlen.
Koldúsnak vetnek alamizsna-fillért,
Szolgát igaznak holta napjaig le;
Te koldús nem vagy, szolga sohse voltál,
Mert védő szárnynyal fedez az Igazság.
A múltba nézz, a fényes, gyászos múltba,
Hatalmas fáva nőtt sok századon át
Ezer gyökérrel nyúlt az anyaföldbe
Kitéphetetlenül az *alkolmányod*.
Hiába tépik lombját, törli ágát,
Csak nő tovább, csak él az ősök fája.
Igéjének bár kincseket neked
Színes beszéddel hitegetve téged,
Maradj a múlthoz mindörökre hív,
E fának ága pihenőt fog adni,
Mert nincs hatalma zsarnok dölyfnek arra,
Hogy az igazság fáját porba döntse.

S im élünk újra, szavaid megértők
Te nemzet bölcse, te nemes, te tiszta,
Szeplőtlen jellem, nagy *Deák Ferencz*.

Im élünk újra. Ezredéves múltunk
Zárókövét leraktuk büszke hittel,
Alapjául egy másik ezer évnek.
Eszmévé magasult e három órájás:
A Munka, Szabadság, Igazság.
Rögöt törtünk, tanultunk, teremtettünk,
Az emberkéz és emberész csodáit;
Mutassunk rá s dobogjon a szívünk fel,
Hogy él még, s így él Árpád nemzete.
Lerázta nyügét avatag hibáknak,
A múlton lelke immár andalog csak.
De munkál a jelenben, a jövőnek.
Szabad a lég, melyet beszív és korlát
Embert embertől nem zár el, s a Szellem
Ül diadalt hiú címek fölött.
S a hazát szeretni, független hazáját,
Szeretni tudja és szeretni fogja.

Népek nagy Istene, óh áldd meg e hont,
Népek nagy Istene, áldd meg a magyart!

Gaal Mózes.

Ismerni a jót könnyebb, mint követni, sőt még az
sem nehéz, hogy némelykor jó vagy épen nemes tet-
tet vigyünk véghez: de egész életedet meghatározott
elv szerint intézve soha sem tenni mást, mint a mit
az erkölcsiség kíván, s még akkor sem, midőn ha-
szon, bátorlét, indulat heve, vagy szenvedelem ereje
másfelé ragad: ezt hívjuk erénynek. *Kölcsey.*

Nemzedékek vesznek el, születnek helyökbe
újabb nemzedékek. Az egyik nemzedék törli ma-
gát, fárad, lelkesedik, hogy valósítson meg nagy
eszméket: a másik nemzedék átveszi örökségül,
s élvezi, mint a hogy élvezzük az örökölt jószá-
got. A házat, melybe új fészket rakunk, más
építette nekünk, s talán mi is fogunk építeni
újat — egy ideig magunknak, de valójában más-
nak, annak, a ki utánunk fog következni.

A soha meg nem állapodó, mindig munkáló
változatosság az idők végtelenjében az egyetlen
törvény, melyet megdönteni évezredek bölcsesége
nem tud. És a nagy alkotásokat a történet
Múzsája fölveszi éreztáblájára, s a változó nem-
zedékek egy-egy kiváltságos napon visszatérnek
léleken a múlthoz, hogy a mindennapi élet
nyügét lerázva, áldozzanak a szent oltárnál. Így
kell ennek lennie, mert az örök Igazság így pa-
rancsolja.

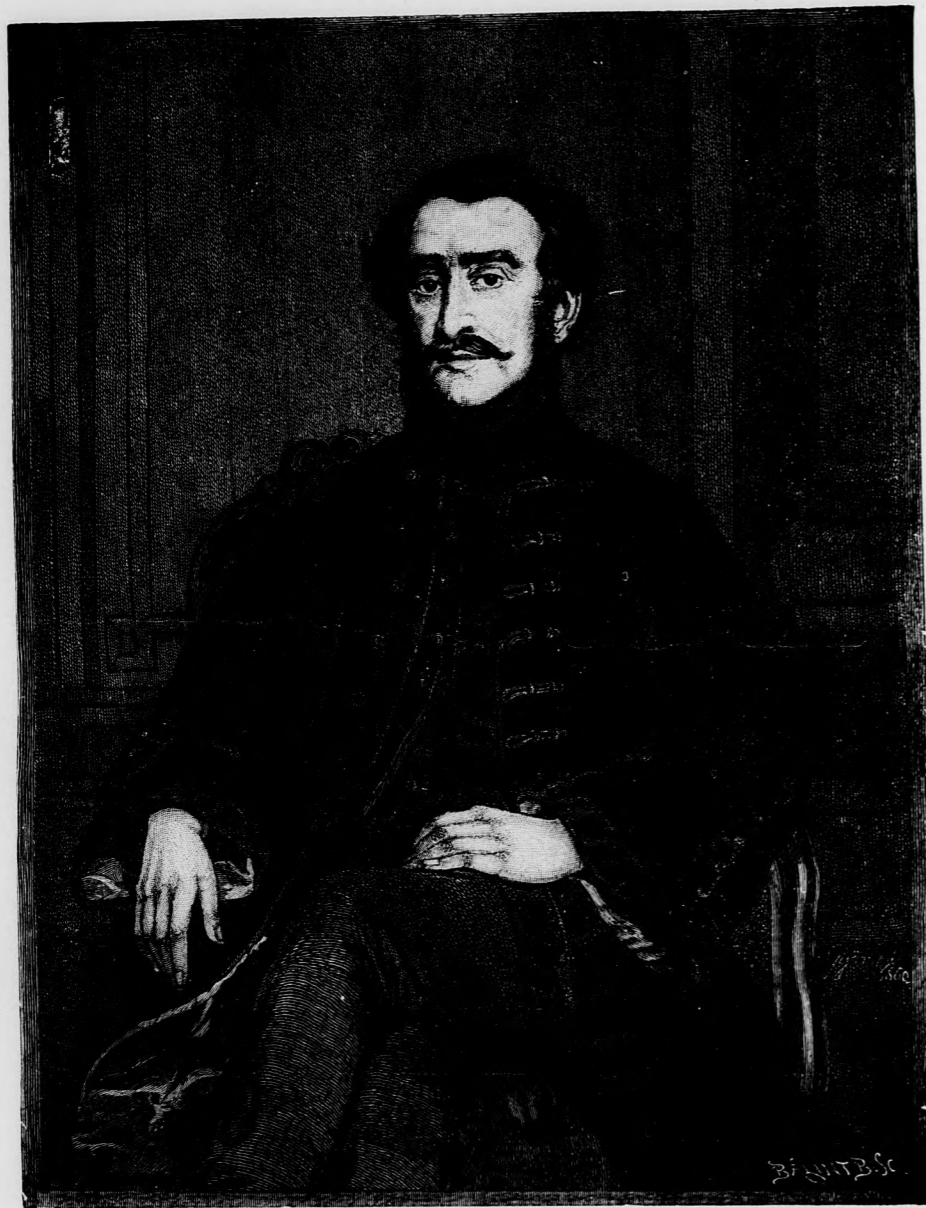
Márczius 15-dikének az emléke ihlet meg,
midőn e sorokat írjuk. Fél század távolában cso-
dálatos alakok merülnek fel lelkünk szeméi előtt.
Az izzó, forrongó kor egész mívoltában úgy tet-
szik nekünk, mint valami óriási tűz, mely nemes
érezet választ el a salaktól, belekerül e tűz láng-
jába sok század elfogultsága, tévhit, büne, mely-
től az életerős nemzetnek, mint valami nagy
betegségtől, meg kell szabadulnia. A szabadság
tisztá lángja tör először ég felé az ihletett költő
szívében fogant szikrából, majd népeket felbújtó
haragos zivatar támad, diadalmas, véres, dicső
és szomorú harcok vérpatakja foly; zeng az ég,
kárpitja meghasad, villámok czikkáznak — aztán
nagy-nagy sötétség támad.

Nekünk éreznünk, tudnunk kell, hogy ez a
másfél év volt a tűzpróba, melyre sok század
szenvedése csak előkészített; nekünk hinnünk
kell abban, hogy e tűzpróba nélkül lassú halál
lett volna nemzetünknek a sorsa.

A márcziusi ifjúság mozgalmát böles és hig-
gadt emberek a félszázados távolból talán más
szemmel nézik, de nekünk a gyönyör elragadta-
tásával kell még szebbnek, még dicsőbbnek, még
magasztosabbnak látnunk. S midőn a történelem
tanúság-tételét olvassuk nagy nemzetek véres
forradalmairól, melyek, mint a megáradt folyam,
iszapot és szennyet vetnek a drágagyönggyel
együtt felszínre: büszkén kell reá mutatnunk a
mi vér nélkül való forradalmunkra, mely néhány
óra leforgása alatt, mint a futó tűz, elhamvasz-

tott hatalmas intézményeket, szabad szárnyat adott a gondolatnak, s első lehellete volt a szabadságnak.

Mit törődünk mi azzal, hogy ez teremtette meg a mostani állapotokat vagy más körülmény?

SZÉCHENYI ISTVÁN.

Mi csak azokra a lelkes ifjakra gondolunk, a kik mintegy égi sugallatra: *merlek valamit lenni*. A szabadságnak minő varázsereje tudott lenni, a szabadságnak, mely eddig sárgült pergamentlapokon, nemes-leveleken az irattárokban hevert — s csak százezreknek szólott, s kétszer annyi millióról nem tudott semmit.

Ámde a nyugalom évei következének el. Hősi mondákká válnak az igaz történetek, s az újabb nemzedék látván egy-egy öreg honvédet, a ki mankójára támaszkodva halad el mellette, vagy falábalával kopogtatja az utca kövezetét: talán

meg sem nézi . . . talán nem is jut eszébe, hogy ime az élő tanúi azoknak a nagy időknek közöttünk járnak — és vajjon ki tudja meddig? . . .

Magyar ifjak, e napon buzduljon fel a ti szívetek, de igaz hévvel, de igaz érzellemmel. A lelkesedés csak néktek adatott meg, s e lelkesedés nélkül lehetünk bölcsek, okosak, de mégis sze-

fény marad a szívünk. Áldozatok a nagy idők emlékének, de nem hívságos külső zajjal, hanem belső meghatottsággal. Emelkedjék föl lelketek a szabadság eszméjének magaslatára, az igazi sza-

A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉSI KÜLDÖTTSÉG BÉCSBEN.

Szokatlan napra virradt fel Bécs márczius 13-dikán. Az utcákon izgatott hangulat ural-

KOSSUTH LAJOS.

badságéra, mely minden teremtett állatnak a legnagyobb jótéménye, s midőn dicsőíteni halljátok a márcziusi ifjak lelkesedését: ne feledjétek el, hogy reátok szállott örökségül a nagy kincs; tanuljátok azt megbecsülni!

kodott. A külváros mozgolódott, de különösen az orvosnövédek negyede, a hol az ifjak fel tudták fogni az akkori állapotok tarthatatlanságát, azok igazságtalan voltát. Ólmos botokkal felszerelve indultak el, hogy keresztülvigyék ter-

vüket, megbuktassák Metternichet, ki nemcsak az ő országuk és a mi hazánk elnyomója, hanem az európai politikának rosszakaratú vezérembere.

A nemes ügyért való lelkesedés gyorsan terjedt.

Maguk a mesterek küldték el műhelyeikből legényeiket, hogy segítsék az ifjakat, ha tettlegeségre kerülne a sor.

A kis csapat csakhamar néparadattá nőtt. A rendek háza elé vonultak, hol a népet egy fiatal kórházi segéd-orvos világosította fel kívánságukról. A rendőrség hiába avatkozott bele a gyűlés ügyeibe: a feltüzelt néppel nem tudott elbánni. A tömeg megbízottjai majd felmentek Montecucollíhoz, ki minden *lehetőt* megígért. Ezalatt lenn az udvarban a bécsi nép történetében örökké emlékezetes esemény játszódott le.

Egy fiatal ember — nevén Goldner Miksa — lelkesedve rohan be az udvarra, gyorsan áttöri magát a tömegen és ezalatt örömtelt arccal folyton papirost lobogtat kezében.

— Kossuth beszédét hozom! — mondá gyors lélekzettel.

— Halljuk! Halljuk a beszédet! — volt a tömeg válasza.

Kossuth beszédei a bécsiek körében is óriási feltűnést keltettek. Bámulták annak szónokában a nagy hazafit, az igazságos férfiút és mindenek felett a népért, annak jogaiért küzdő nemes embert.

A nép Kossuth neve említésére mintegy megbüvölve egyszerre kiáltotta el magát:

— Éljen Kossuth! Éljen!

Goldner belekezdett a felirati javaslat ügyében mondott beszéd felolvasásába, melyet Kálozdi Mór, Bécsben lakó hazánkfia, fordított le, de gyenge hangja nem tudott megbirkózni a tágas térrel.

Erre egy orvosnövendék ugrott fel a kút tetejére és tiszta, érezes hangján nagy ügyességgel, de még nagyobb lelkesedéssel mondta el Kossuth remek beszédét.

A nép áhitattal hallgatta a szavakat, de mikor az *elvéhelt rendszer elvéhelt emberét* említé a szónok, akkor szenvedélyes kiáltásokban tört ki.

— Le Metternichel! Le a kormánnyal! s ehhez hasonló kifejezések röpültek el az eddig szelid természetű nép ajkán.

A Burgban gyorsan intézkedtek, hogy a felizgatott tömeget féken tarthassák. Albrecht fő-

herceg kirendeli a katonaságot, sőt a fegyver használatát is megengedi. És erre megindul az utcai harc. Felfegyverzett katonaság védtelen tömeg ellen, melyet azonban így sem lehet elcsitítani.

A fegyveres polgárőrség a néppel egyesülve deputációt küld a Burgba (császári lak), hol ezek az egyetemi ifjak küldöttségével találkoztak, kik — mint képünk mutatja — lelkesen fogadják őket és kivont karddal üdvözlik a szabadság új híveit.

És végre is a nép nagy hatalom! Metternichnek mennie kellett. Ez a jelentős mozzanat a kivont szabadság első állomása!

A bécsi dolgok híre márczius 14-re hozzánk is elérkezett. Tétlenül itthon sem nézhették azokat a nagy változásokat, melyek reánk, jövőnkre is jelentősek.

Mint válságos alkalmakkor, úgy most sem tanakodtak sokat: a küldöttség márczius 15-dikén hajón Bécsbe utazott. Lelkes közönség búcsúztatta el Kossuthot és a hazafiakat e nagy újtukra. A természet is, mintha bátorította volna őket. A sejtelmes, borongós köd egyszer csak szétfoszlott és gyönyörű szivárvány tekintett le a lelkes és reménykedő közönségre.

— Jó jel! — mondották és kendőiket lobogtatva búcsúztak el a már indulóktól.

Kossuth bécsi fogadtatása valóban meszeszerű volt. Fejedelem megirigyelhette volna azt az ovációt, melyben hazánkfiát részesítették. Virágok borították útját, a férfiak kalapjukat lobogtatva üdvözölték, a hozzá közel állók meg kezét, ruháját csókolták a szabadság lánglelkű bajnokának.

Kossuth rövid beszédben megköszönte a nép ragaszkodását, vendégszeretetét és az *«Erzherzog Carl»* vendégfogadóba hajtattott. A tömeg, a melyet Kossuth teljesen meghódított, ide is követte, hol már az egyetemi ifjúság várta teljes díszben. A vendégfogadó előtt levő tér szorongásig megtelt.

Mindenki a nagy magyart akarta látni és a folyton tartó éljenzésre Kossuth csakugyan megjelent a szálló ablakában és hajlongva köszöntö meg a szívélyes ünneplést. De a nép szavát akarta hallani és végre is Kossuth — nem tudván ellentállni a nép és ifjúság óhajának — oly remek beszéddel lepte meg a bécsieket (a testvériségről szólt, minőt azok még eladdig nem hallottak. *«E beszéd emléke — mondá egy jelenlevő — örökké fenmarad Bécsben»*).

Ezt a nevezetes jelenetet mutatjuk be olvasóinknak egyik képünkön.

Márczius 16-dikán Kossuth aztán keresztül-vitte tervét: Magyarország engedélyt kapott, hogy

ván, a Lipótváros korezmáiban széledtek el. Az *Arany bárány*-nál egész éjszakán át szólt a vidám cigánymuzsika. S úgy itt, mint a többi vendéglőben, együtt mulatozott a bécsi nép a

DEÁK FERENCZ.

az első felelős magyar minisztérium megalakuljon. Ez a magyaroknak Bécsben kivont diadala volt! *«Ugyanezen este — beszél a szabadságharc egyik írója — még egy csomó jurátus érkezett Pozsonyból, a kik fáklyafény mellett, a Rákóczy-induló harsogása közt tartották bevonulásukat a császárvárosba. Szállást nem kaphat-*

jókedvű magyar fiúkkal egész pitymallatig, éltetvén a népszabadságot és testvériséget.»

Vértes József.

*Az a nagy elmék ritka tulajdona,
Hogy nincs időhöz kötve hatáskörük:
S bár eltűnének, műveikkel
Képezik az utóvilágot.*

Czuczor.

POMPÉJI PUSZTULÁSA.

Bulwer regénye. Átdolgozta Gaal Mózes. 23

— Hát kaczagtam? — kérde csodálkozva a boszorkány s újra maga elé nézett komoran.

— Meg van háborodva! — suttogá Glaukus Jonéhoz hajolva, ámde a vén asszony gyűlöletes pillantást vetett reá:

— Hazudsz! — rikácsolta mérgesen.

— Te pedig rossz vendéglátó gazda vagy! — vágott vissza Glaukus.

— Kerlek, ne ingereld — esdett Jone.

— Régóta.

— Szomorú egy tanya ez a tiéd.

— Meghiszem azt, alattunk van az alvilág — s a mint ezt mondá, csontos ujjával a földre mutatott. — Ott lenn pedig most készül a pusztulás a fejetekre, ti szépek, ti fiatalok, habaha!

— Minden szavad káröröm és rosszindulat — mondá Glaukus. — Inkább a viharral paskoltatnám magam, hogysen máskor vendégszerető hajlékod küszöbét átlépjem.

— Okosabban is teszed . . . Hozzám csak az jöjjön, a ki boldogtalan.

AZ 1849. MÁRCZIUS 14-DIKI KÜLDÖTTÉG A BURGBA VONUL.

— Megmagyarázom nektek, hogy miért kaczagtam, mikor hallottam, hogy jegyesek vagytok. A vén és rút embereknek nagyon mulatságos dolog az, ha fiatal jegyeseket látnak . . . mert tudják, hogy eljön majd az idő, mikor reá untok egymásra . . . reá untok . . . reá untok hihhi! . . .

— Neked a szívedben sohasem lehetett szerelem mondá komoly, csaknem szomorú hangon Jone.

— Nem voltam-e egykor én is fiatal, s nem vagyok-e most vén és förtelmes? — vágott vissza hevesen a boszorkány. — Arcz és szív egyaránt megváltoznak.

E szavak után ismét konokul hallgatott.

— Régóta lakol itt? — kérde Glaukus, hogy a hosszú, kínos hallgatásnak végét vesse.

— Miért csak a boldogtalan?

— Mert én vagyok a Vezuv boszorkánya, — viszonzá gúnyos hahotával — ha valaki boldogtalan, adok neki bűbajos italt, attól megvigasztalódik, ha valaki zsugori, igérek neki pénzt, ha valaki boszúra szomjas megsegítem boszűtervében — hanem a boldogoknak csak az átkom jut. Ne zavarj többé fecsegéssel!

Ezen közben a vihar elállott. A felhők szétoszladoztak, s előbukkant nyájas sugarával a hold. Glaukus nem vetett ügyet a tűz mellett gunnyasztó boszorkányra, beszélgetett Jonéval. Egyszer csak egy kígyó, mely eddig a földön hevert a boszorkány mellett, felemelte a fejét és sziszegve csúszott Jone felé. Glaukus kikapott a

tűzből egy tüzes kolonecot, hogy védekezzék ellene.

— Boszorkány, — kiáltá indulatosan — hívd vissza a fenevadat, vagy leütöm.

— Nem mérges! — veté oda hidegen a boszorkány.

A kígyó Glaukus felé ugrott, a görög ifjú ügyesen kitért útjából, s a másik pillanatban reá esapott a tüzes koloneczal a kígyó fejére. Nyomban visszahullott az a földre s a hamú alatt tekergőzött.

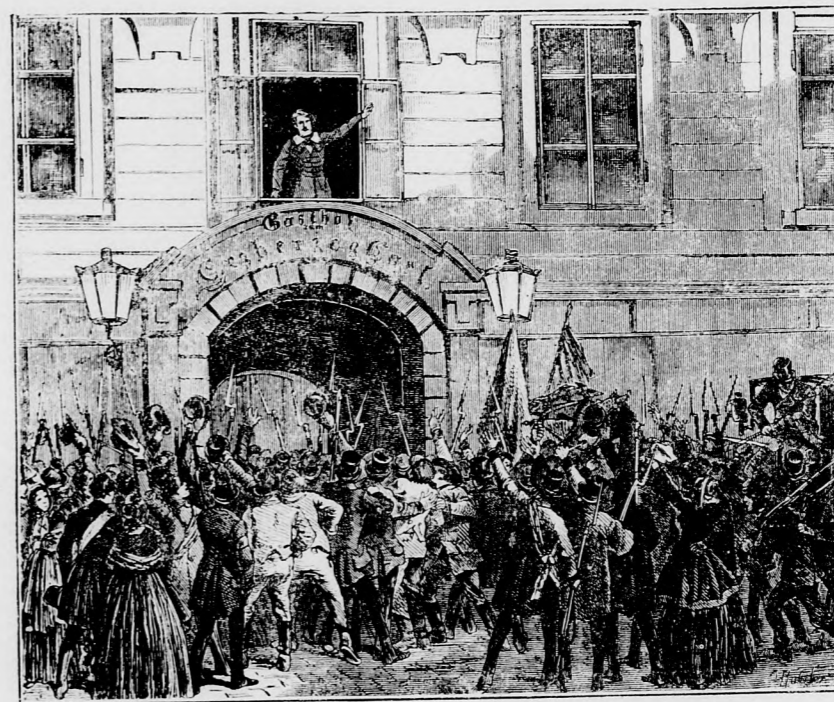
A boszorkány éktelen dühvel ugrott fel, eson-

én nem törődöm vele, de ha ezt a leányt csak egy szóval is illeted, esküszöm, hogy beléd rontom azonnal fertelmes lelkedet, s a szó, mit kihörögsz a melledből, utolsó szavad lesz az életben!

— Ó Glaukus! — esengett Jone holtra rémülten.

— Igen . . . igen, *Glaukus*, ő mondá ki a nevedet! — vigyorgott a boszorkány — most hát tudom, kire uszítam a furiákat. Veled együtt osztozik majd egy sorsban a leány . . . *Glaukus*, légy átkozott!

A boszorkány letérdelt kígyója mellé, s többé egy pillantásra sem méltatta őket.

KOSSUTH BÉCSBEN A NÉPHEZ BESZÉL.

tos öklét összeszorítva, eltorzult arczczal rettentő pillantásokat vetett Glaukusra:

— Te nálam oltalmat és födelet találtál; melegegtél a tüzemnél — te a jót rosszal fizetted vissza; megsebesítetted a kígyót, melyet én szeretek, melyet az istenek is szeretnek! . . . Jaj neked! A holdra, a bűbajosok oltalmazójára, a boszúálló Orkusra mondom, hogy megátkozlak téged! Légy kimondhatatlanul boldogtalan! Száradjon el melledben a szív, s halálos vergődésedben is jusson eszedbe a Vezuv boszorkánya. — Te pedig — mondá Jonéhoz fordulva — te — de nem folytathatta tovább, mert Glaukus reá rivallt:

— Megállj, szörnyeteg! Engem megátkoztál, s

— El innen! . . . el! — kiáltott fel Jone zokogva.

Glaukus gyöngéden megszorította Jone kezét: — Joném, lelkem, ne aggódjál! Azt hiszed, hogy az istenek meghallgatják az örültek zagyva átkát? . . . Jer!

Mikor a sziklaodúból kiértek, mindketten megkönnyebbülve lélekzettek fel. Mintha nehéz kő esett volna le a szívükről. A kocsi is készen várta őket. Ámde Jone jó kedve nem tért vissza. Glaukusnak minden biztatása kárba veszett.

Így érkeztek a város kapujához. Egy hordó-ágygyal találkoztak, melyet rabszolgák vittek a vállukon. Kifelé igyekeztek a városból. Az ör megállította a rabszolgákat:

— Már késő. Senkinek sem szabad a városból kimennie.

— Csak a Marcus Polybius villájába akarok menni — szólalt meg a hordó-ágyban fekvő. Nemsokára visszajövök. Arbaces vagyok, az egyiptomi.

Az ör kiengedte a kapun.

— Arbaces! — tünődék Glaukus — hát felépült? . . . Hova mehet ily késő órában?

Jone szíve összeszorult. Szemében köny csillogott.

— Rossz sejtelmek gyötörnek, Glaukus. Istenek, ti óvjatok meg minket minden gonosztól . . . vagy legalább — tevé hozzá halk sóhajjal — őrizzék meg az én Glaukusomat!

XXIV.

Arbaces és a Vezuv boszorkánya.

Arbaces megvárta, míg a vihar kitombolta dühét, azután elindult, hogy a Vezuv boszorkányát fölkeresse. Leghívebb rabszolgáival vitette magát, a kik a barlanghoz vivő utat jobban ismerték, mint Glaukus és Jone.

Boszújának a gondolata töltötte el az egyiptominak vad szívet. És boldog volt a gondolatra, hogy Glaukust meg fogja semmisíteni, s Jonét újra hatalmába keríti.

A rabszolgák megállottak a sziklaodú bejáratánál.

A róka felugrott és kellemetlen üvöltéssel adta tudtára a boszorkánynak, hogy újra vendég érkezett.

— Vissza, rabszolga! — parancsolá a boszorkány s a róka visszasompolygott a szögletbe.

— Állj fel Éjszaka és Erebus szolgája! — parancsolá Arbaces. — Urad van itt, a ki hatalmasabb nálad. Fogadd őt vendégszeretettel.

A boszorkány reá nézett az egyiptomi hatalmas alakjára és komor, sötét arczára. Hosszan, mérően nézte.

— Ki vagy? — kérde tőle — hogy hatalmasabbnak tartod magadat, mint az égő mezők bübajos asszonyát, s a kipusztult etrusiai faj leányát?

— Én vagyok a világ összes bübajosainak a mestere.

— Csak egyet ismerek, s az Arbaces, az egyiptomi. Mi bübajosok «égő övű Hermes»-nek szoktuk nevezni.

— Jól megnézz engem, én vagyok Arbaces.

(Folytatása következik.)

A nagy-enyedi Bethlen-szobor.

Nem egészen új, de nem is régi az a dicséretes mozgalom, mely czéljául azt tűzte ki, hogy Nagy-Enyeden szobrot emeljen a hálás utókor *Bethlen Gábornak*, a nagynevű és dicső emlékü erdélyi fejedelemnek.

A lelkes hangú felszólítás így hangzik:

«Az eszme, melynek czélja Bethlen Gábornak, Erdély dicső, legnagyobb fejedelemének, ez iskola (a Bethlen-főiskola) halhatatlan nevű alapítójának szobrot emelni, *városunk lelkes fiatalságáé*, azoké a fiatal embereké, a kik csak pár évvel ezelőtt rázták le magukról az iskola porát, s a kiknek egy része épen e szentelt falak között szívta lelkébe a hazaszeretetet s tanulta meg becsülni nagyjaink emlékét. Az ifjúság minden szépért hevülő lelkesedésének szüleménye tehát ez is, a mely *ma* igaz, hogy csak *ige*, jámbor óhajlás, de a mely *leset* fog ölteni az egész magyar nemzet legszen-tebb hálája, kegyelete következtében. Az *ifjúságé* tehát a kezdet, mely hazafias lelkesedése mellett nem fontolgatta, hogy vajjon mikor és hol lesz a szobor, hanem csupán azt látta, hogy az egész magyar nemzetnek, s legelső sorban épen ennek a vármegyének és városnak erkölcsi kötelezettsége van a nagy fejedelem emléke iránt».

Szép és fölemelő dolog ez. Valahányszor ilyen-miről hallunk, újra meg újra büszkék vagyunk a mi magyar ifjúságunkra, a mely a nemzeti érzésnek és hagyományoknak hűséges letéteményese. A közelmúlt időkben is van rá példánk, hogy a körmöczbányai diákok egy 1849-diki esata színelhőre kirándulván, ott annyira föllelkesedének tanáruk előadásán, hogy egy szívvel-lélekkel kimondották, hogy ott emléket fognak állítani. Egy év múlva már oszlop jelölte a tureseki szorosban az elesett honvédek temetőhelyét. Iktassuk most e mellé a nagy-enyedi ifjak példáját!

A kegyelet jelen nyilatkozásában megkapja a figyelmünket egy vonás, a melynek nem szabad észrevétlenül maradnia. *Mily szép, hogy a fiatalság jár elül a háladatosságban Bethlen Gábor iránt, a ki egykor a diákok patrónusa vala!*

Kétség nélkül való, hogy Bethlen Gábor a hatalomnak sem előtte, sem utána el nem ért polczára emelte Erdélyt. Negyvenkét esatában győztes hadvezér, a ki véres fõvel kergette vissza magát a nagy, veretlen Wallensteint magyar földről. A bérczes kis haza határait kitégítette. A diplomáciában fényes sikereket ért el. Erdélyt két nagy hatalom fenyegette elnyeléssel. A bécsi császárt megfélemlítette, a konstantinápolyit tiszteletre kötelezte. Óriási az ő életének a műve.

És lám, egynéhány évtized elegendő volt arra, hogy ez a nagy politikai alapzat, mely látszólag századokra épült, tövéből kiforgattassék! I. Rákóczy György volt az egyetlen, ki tovább épített rajta, az utódok már csak romboltak: magyar, török, német versenyt döntögettek a művön.

Bethlen Gábor alkotásából más volt, a mi megmaradt és korunkig elhatott, termékenyített.

Ez pedig az, a mit ő a közművelődés érdekében tett. Erdély területét török, német szerteczibálta, Bethlen váraiba idegen katonák fészkeltek be magukat, ámde *iskolái* a magyarság ledönthetetlen bástyái maradtak. Iskolák alapítása, a művelődés felkarolása a nagy fejedelemnek egyik főfő gondja vala. Nemesak hangzatos tehát, de igaz is ez a szólam, a nagy-enyedi diákok egy pályadolgózatának czíme: «*Bethlen Gábor, mint a béke hőse*». Kemény János, neki udvari embere, majdan utódja, a ki igen közelről ismeri vala őt, jellemzésébe belefoglalja működésének ezen irányát: «Tekintetében oroszán, conversatiojában nyájas, józan életű, könyörgésében nem külsőképen tettető, de buzgó, a tudósok társaságában gyönyörködő, a hazafiaknak atyjok, a vitézlő rendnek mind jó tanítójok s tükörök». Gyulafehérvárt akadémia alapításán fáradozik, ám ez halálával abbamarad. A kolozsvári iskolát föllandíti és a nagy-enyedi híres főiskolát, mely most ünneplésének gőczpontja, fölláttja. Még a kiüldözött jezsuitákat is beengedi Erdélybe, hogy oktassák az ifjúságot. Külföldről európai híru tudósokat edesget dísgazdagjavadalmazással, a kik nem áthatják bejönni e «terra incognita»-ra a nagy fejedelem kedvéért. Bejön a híres sziléziai Opicz Márton, századának jeles német költője. Piscator és Bisterfeld, a kit Faust-szerű nimbusz környezett. Altstätt, a ki végett külföldről sereglenek a növendékek, hogy mesterük ajakán csüngenek. Behívja Szezenyi Molnár Albertet, a boldogtalan nagy tudóst is. Rengeteg pénzt költ a tanítás ügyére: az iskoláknak hatalmas javadalmakat biztosít, egész falvakat kötelez oda, a könyvtárakat gyarapítja, szegény ifjakat kitaníttat és elküld német meg hollandus egyetemekre. Sok tudóst köszön így az ország Bethlennek; közöttük Geleji Katona Istvánt, kit a fejedelem ösesével, Bethlen Istvánnal küld ki külföldre. Hány könyv megjelenését teszi bőkezűségével lehetségessé! Mindezzel nem merítettük ki a fejedelem művelődésterjesztő munkáját, e mozaikszzerű vázlattal csak azt akartuk illusztrálni, hogy *Bethlen Gábor a kultura istápolója, a diákok patrónusa volt*. Nem politikája, de kulturális fáradozása biztosította az erdélyi magyarság fenmaradását. Bethlen iskolái az erős szívű és erős elméjű diákok rajait árasztották szét, hogy a magyar faj felsőbbségének hatalmas őrei és biztosítékai legyenek.

Bethlen Gábor szelleme messze időkre éltetett és hatott! Példája serkent és utánzást ébreszt nemcsak a bérczes kis hazában, de messze földeken is. Lorántffy Zsuzsánna a nagy-enyedi kollégium mására fejlesztí a Perényiek kisded pataki iskoláját büszke főiskolává, élére állítván a kor legnagyobb nevelőjének, Comenius János Ámosnak ragyogó szellemét.

És esodálatos! A politikai hanyatlás válságos idejében, Apaffy bomlasztó korszakában, a mikor az ország nagyjai élet-halálviadalra kelnek egymással, még ekkor is foganatos a nagy fejedelem példája! Egyik ivadéka, Bethlen János gróf, a

jámbor Apaffy kancellárja, ekkor alapítja meg a székelyudvarhelyi kollégiumot. De századok múltán is, a lánczolat rendjén, életre kel az alkotó szellem; Mikó Imre gróf a székelység szívében, Sepsiszentgyörgyön, Kun Kocsárd gróf meg Szászvároson emel hajlékokat a tudománynak.

Hadd álljon hát minél előbb az a szobor! Bethlen Gábor dicsőségét hirdető, Erdély *legsajátabb* monumentuma leendő: diadalmi jele a Királyhágóntúli magyarság erejének, mely győztesen állotta meg századok viharait. E szobor létrejövésének történetében pedig örökszép vonás leendő, hogy a kezdet érdeme az ifjúságé.

K. A.

AZ ÚJ HAZÁBAN.

23

Irta Verne Gyula. Fordította Zigány Árpád.

Most már szó sem volt arról, hogy a nők haza menjenek a barlangba. Akármily zordon és kényelmetlen lesz is az éjszaka a kopár sziklak közt, mindnyájan ott fognak aludni. A vitorlamester, hosszabb keresés után, talált is valami menedékhelyt, két összeszoruló sziklafal között, a hol a nők és a kis Bob meghúzódhattak.

Előszedték tehát az eleséget és mindenek előtt megebédelték; még maradt két napra való élelmiszerük: ez talán elég lesz addig, a míg eldől a sorsuk, hogy vissza kell-e térniök a Tekenősbéka-öbölbe, vagy tovább mehetnek éjszak felé.

Azon az éjszakán úgy szólván senki sem aludt. A férfiak csaknem egész éjszaka talpon voltak, figyelve-lesve, hogy nem hallják-e ismétlődni az ágyüdörrenéseket; de az éjszaka esőndben, nyugodtan telt el.

— Annyi bizonyos, hogy nem csalódtunk, — szólt a kapitány hajnalban — a mit hallottunk, az ágyülvés volt, s én azt hiszem, hogy hajó van a part közelében, s az lövöldözött.

— De miért ne ágyúzhatnának a szárazföldről? . . . a szigetről magáról? — kérdezte Fritsz, mint tegnap Jenny.

— Mert akkor a szigetnek igen nagyok kellene lennie, a tompa dörrenésről itélve; ilyen nagy sziget pedig tudtommal nincsen a Csöndes-óceánban, — viszonzá a kapitány.

— De bizonyos-e, hogy a Csöndes-óceánon vagyunk? — vágott közbe James: — miga «*Flag*» legénysége fogva tartott bennünket, nem tudhatuk, hogy merre megy a hajó . . . épp úgy lehetünk tehát az Indiai-óceánban, mind a Csöndes-óceánban . . .

— Ez is lehet, az is lehet, — hagyta helyben a vitorlamester — de hiszem, hogy előbb-utóbb vagy így, vagy úgy, de eldül a dolog.

A mint a hajnal fénye bevilágította a tenger síkját, mindnyájan körültekintettek és sóvárogva vizsgálták a szemhatárt . . . De sehol semmit nem láttak: egyetlen vitorla sem tűnt föl a tenger síma tükren.

E pillanatban, épen midőn a nap tűzkorongja

fölbukkant a habokból, előjöttek a nők is; Suzan kézen fogva vezette a kis Bobot.

Az albatrosz vidáman ugrándozott szikláról-sziklára, s röpdősve szállt éjszak felé, majd megismét visszasietett Jennyhez.

— Mintha csak az utat akarná mutatni, — mondta Jenny.

— Menjünk utána! — kiáltott föl Doll.

Az út nagyon nehéz és fáradságos volt a sziklákön át. Az éjszak felé emelkedő fonsík egyszerűsmind keleti és nyugati irányban is kiszélesedett, úgy, hogy a tenger, melyet eddig mind a két felől láttak, lassankint eltűnedezett szemük elől.

Tizenegy óra tájban megpillantottak egy cukorsüveg formájú hegyet, mely vagy háromszáz lábnyira emelkedett a fonsík fölé, s látszott, hogy a sziklás hegyláncnak a legmagasabb pontja.

— Ha oda följutunk, — mondta Jenny, — mindenirányban szétkinthetünk.

Úgy van: de kimondani ezt a vágyat könnyebb volt ám, mint teljesíteni. Szikláról-sziklára lépve, sokszor ugrálva, valósággal zergemódra kúsztak fölfelé. A vitorlamester nyakába vette Bobot és úgy vitte, mert a kis fiú különben nem bírt volna lépést tartani velük.

Délután két óra tájban a cukorsüveg aljához értek. Bár nagyon fáradtak voltak, mégis csak húsz percig pihentek, annyira sarkantyúzta őket a vágy és az izgatottság.

A fölfelé mászás egyre nehezebb, fáradságosabb lett, de az utasok nem esüggedtek.

Félóra mulva már fölértek a hegynek körülbelül a közepéig, s ekkor Fritz hirtelen meglepetve fölkiáltott:

— Mi az ott? . . .

Valamennyien a hegy csücsára pillantottak, a

hova Fritz mutatott; egy öt-hat láb magas bot, vagy fa nyúlt a magasba a sziklák közül.

— Az nem fa! — mondta a kapitány.

— Nem, hanem bot, — felelte a vitorlamester, — s ha jól látom, lobogó is van rajta.

— Lobogó . . . ezen a pusztá szírten? . . . — álmélkodott Jenny.

E pillanatban a szél meglibbentette a lobogót, mert valóban az volt és John Block fölkiáltott:

— Nézzenek oda! . . . az angol lobogó . . . a

vörös és kék sávok, a Szent-György keresztel! . . .

Csakugyan az angol lobogó volt!

Erre mindnyájan újult erővel kapaszkodtak fölfelé, s fáradságot nem érezve, emberfölötti kitartással küzdöttek.

Három óraker fölértek és sóvárogva néztek éjszak felé.

De ismétkeserű esalódás érte őket.

A szemhatárt minden felé sűrű köd takarta, melyen nem láttak át. Nem tudhatták, hogy a sziklás fonsíkot ezen az oldalán is oly meredek fal szegi-e be, mint a Tekenősbéka-öböl felől: s nem tudhatták azt sem, hogy a sziklás fonsík mögött éjszak felé, épen oly sivatag-e a tájék, mint az, a honnan menekültek.

Elhatározták,

hogy nem távoznak innen, míg a köd el nem oszlik, s meg nem bizonyosodhatnak arról, hogy szigeten vannak-e, vagy szárazföldön. A brit zászló, mely előttük lobogott, biztos záloga volt annak, hogy a vidék nem ismeretlen, s ha nem lakják is európaiak, kétségtelen, hogy néha-néha megfordulnak ott, a mint az angol lobogó tanusítja.

E pillanatban az albatrosz hangos sikongatással felröppent a levegőbe és gyors repüléssel neki vágott éjszának . . .

Tehát a madár is elhagyta őket . . . elhagyta őket a régi jó barát . . . és nem is tudták, hogy hová megy!

VALÓSÁGGAL ZERGE-MÓDRA KÚSZTAK FÖLFELÉ.

XXVII.

A barlang a hegy lábánál. — Az erdön keresztül. — Az antilóp. — A Montrose-folyó. — Ismerős helyek. — Egy éjszaka az eberturti remete lakban.

Rövid imádság után rögtön útra keltek a hegyről lefelé és menet közben vigan, ujjongva beszélgettek.

— Csak találunk valami barlangot a hegy lábánál, a hol alhatunk? — kérdezte a kapitány.

— Ha nem lesz is barlang, — mondta Fritz — ott az erdő! Oly pompás lesz a lombátorok alatt aludni. Különb is negyvennyolc óra alatt otthon leszünk Felsenheimban!

— Csak el ne fogyjon addig az eleségünk! — aggódott a derék vitorlamester.

— Ha elfogy is, mit tesz az? — kérkedett Ferencz. — Vad elég bőven terem Új-Svájczban: majd vadászunk!

— Puska nélkül? — nevetett a kapitány.

— Van elég gyors lábunk! . . . S majd meglátja, kapitány, hogy holnap ebédre már kitünő friss húsunk lesz, s nem kell tovább ennünk ezt az átkozott tekenősbékát!

— Ej, ej, Ferencz — tréfálkozott Jenny —

úgy illenek, hogy háladatosabbak legyünk e szegény állatok iránt, melyek hónapokon át tápláltak bennünket.

Ily vidáman beszélgetve értek le a hegy lábához és Fritz, a ki a kis csapat élén járt, a tájékozás esodálatos ösztönével ugyanazon az úton vezette a társaságot, a melyen ezelőtt négy hónappal Wolston úr és Jack is jártak, midőn a Zermatt-ecücsöt megmázták.

Nyolc óra tájban elérték a fenyves-erdő szegélyét és csakhamar rábukkantak arra a barlangra is, melyben Wolston úr és társai kirándulásuk

Nagy szomorúság fogta el mindnyájukat; ez a csekélynek látszó dolog csak még jobban érezette velük nyomorúságukat, elhagyatottságukat.

Az egyre erősödő szél lassankint kezdte szerte tépni a ködfátyolt, mely eltakarta a szemhatárt. Most már látták, hogy a sziklafal éjszak felé nem meredeken esik alá, hanem szeliden lejtősödik, s alig száz lábnyira alattuk már fákat is láttak . . . sűrű erdőt, amit már fél esztendő óta nem láttak! . . .

És a mint a szélben szerte foszladoztak a ködfelhők, egyszerre föltűnt előttük a földi paradicsom: vagy kilencszáz lábnyira alattuk egy sűrű, nagy kiterjedésű lombos erdő, azontúl nagy, sík terület, tele gazdag rétekkel, mezőkkel, ligetekkel, átszelve patakoktól, benépesítve állatokkal: — szóval oly boldog, mosolygó vidék, a minőt csak álmaikban óhajthattak volna!

Stúl mind ezen, a zöldelő réteken is túl, fölesillant az óceán kéklő vize, mely minden oldalról körül fogta ezt az áldott földet. Tehát szigeten voltak, mégpedig nagy szigeten.

— Menjünk! . . . menjünk! — kiáltott föl Fritz.

— Úgy van, menjünk! — türelmetlenkedett Ferencz is.

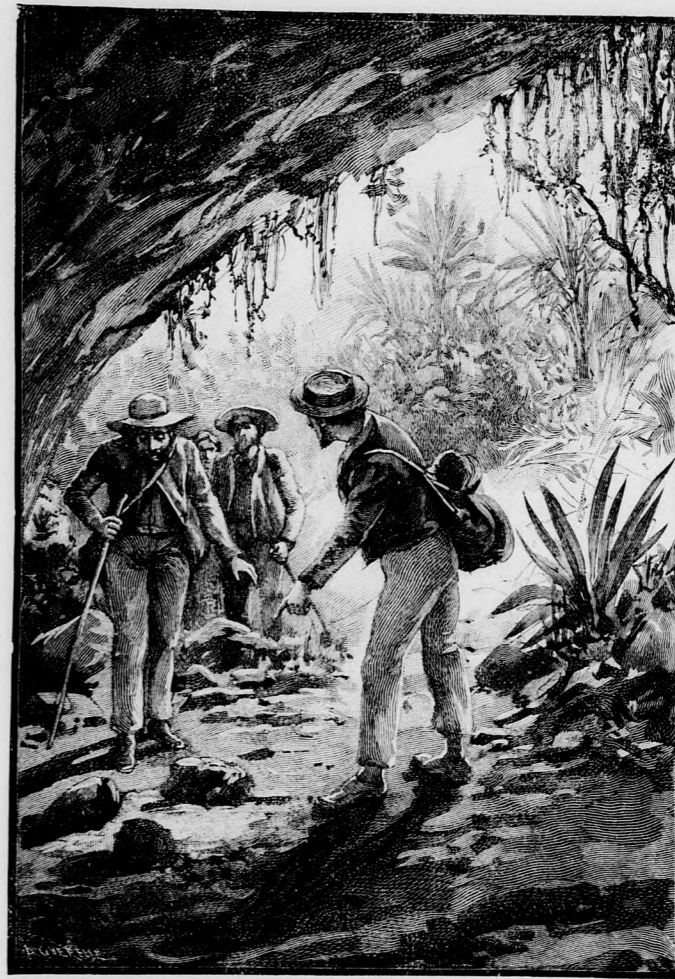
— Ma éjjel az erdőben hálunk meg! — örvendezett a kapitány.

Ekkor Fritz még egyszer körülnézett a tájon; és a mint nézte, nézte, úgy rémlett neki, hogy nem most először látja ezt a gyönyörű képet . . . hogy lelkében, emlékezetében elmosódva él ennek a fölséges vidéknek a mása . . . S hirtelen, mintha mennyei sugallat szállta volna meg, karjait az ég felé tárva fölkiáltott:

— Ez Új-Svájcz! . . .

— Az! az! . . . Új-Svájcz! — ismételte Ferencz is ujjongva.

Es Jenny zokogva borult férje nyakába, egyre azt hajtogatván: Itthon vagyunk! Itthon vagyunk!

MINDJÁRT SZEMÜKBE TŰNT A HAMURAKÁS.

alkalmával az éjszakát töltötték. A barlang ugyan szűk volt mindnyájuknak, de a férfiak nem törődtek vele; ők majd meghálnak a szabad ég alatt: elég, ha a nők és a kis Bob földel alatt lesznek. És, a mint gyertyával megvilágították a barlang belsejét, a legelső, a mi szemükbe tünt, az a hamurakás volt, mely a Wolston úrtól gyűjtött pásztorfüzből megmaradt.

Miután szegényes vacsorájukat elköltötték, s Bobot lefektették, alvás helyett beszélgetni kezdtek.

Mennyi esodálatos véletlen játszott közre megmenekülésükben!

Bizonyos, hogy Robert Bompt, miután lezártatta őket a «Flag» fenekére, csak a kedvezőtlen szelektől hajtván vitorlázott éjszak felé, s mikor őket a sajkában kitette Isten kényére a tengeren, alig lehetek messzebb Új-Svájcztól, mint száz mérföldnyire.

Fritz és Ferencz nem ismerték a szigetnek déli felét, s nem tudhatták, hogy a termékeny szigetnek ily kopár, zordon tája is lehet: ezért nem ismertek rá, midőn a Tekenősbéka-öbölbe kiköttek.

Most már meg tudták magyarázni az albatrosz látogatását is. A madár Jenny távozása után, bizonyosan visszaröpült eredeti hazájába, a Füstölő-Sziklára, s onnan tévedt hozzájuk... De mekkora szerepe volt ennek a hűséges állatnak is, megmenekülésükben!... Hisz nélküle talán sohasem földöztek volna föl a második barlangot, mely a szabadba vezette őket.

Ez a beszélgetés soká tartott, de végre a fáradtság és az álom elnyomta mindnyájukat. Hajnalhasadtakor, Fritz vezetése mellett, a kis társaság megindult a fenyeődében, a szeliden lejtősödő hegyoldalon lefelé.

Számításuk szerint nyolcz mérföldre lehetek az Igéret földjétől: — így nevezték el Felsenheim környékét: — s ha mindennap négy mérföldet gyalognak, másnap estére oda érhetnek a falckenhorsti sziklaszoroshoz, a honnan pár óra alatt eljuthatnak Felsenheimba.

Hogy délig ne is kelljen pihenniök, James, Ferencz és a vitorlamester fölvaltva vitték Bobot, ámbár a fiú minden áron a maga lábán akart járni.

James és Suzan, a kik még nem ismerték a forró övi vidékek szépségeit és esodás gazdagságát, álmélkodva nézték a hatalmas, buja növényzetet, melyhez a fokföldi flóra nem is volt hasonlítható. Hát még mit fognak szólni akkor, mikor majd meglátják azt a csodát, a mit az emberkéz művelt ezen az áldott földön, az eberfurti, zucker-topi, waldegi termékeny majorokban?!...

Tizenegy óra tájban Fritz, a ki szokása szerint ismét elől járt, hirtelen megállította a kis csapatot egy tisztás szélén, melyet keskeny patak szelt át. A patak hűs vizéből éppen egy erőteljes, kinőtt antilóp oltotta szomját, s Fritz ezt akarta zsákmányul ejteni.

Ennek legegyszerűbb módja az volt, hogy be-

kerítik az antilópot, s aztán egyszerre rajta ütnek; csak hogy ez a mód, a mily egyszerű, éppen oly nehéz is volt, mert a finom hallású és éles szemű állat nagyon óvatos és a legelső gyanús neszre kerekelt old.

Mialatt a nők hátramaradtak, az öt férfi csupán késével fegyverkezve, nesztelenül lopódzott közelebb az állathoz, mely gyanútlanul szüresölte a vizet.

Egyszerre csak Fritz vad kiáltással hirtelen elébe toppant, a megriadt állat pedig roppant szökéssel iramodott a sűrű felé, a hol pár pillanat alatt eltűnhetett üldözői elől.

De itt már Ferencz és John Block készen várta; ha nem sikerül föltartóztatni az antilópot, a préda elveszett. A vitorlamester elébe ugrott az állatnak, de ez, bár maga is elesett az összeütközéstől, heves rohantában feldöntötte őt, s éppen föl akart ugrani, hogy tovább meneküljön.

(Folytatása következik.)

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

Bethlen Gábor szobra. Az egész ország nagylelkű adakozása folytán február 15-ig a Nagy-Enyeden felállítandó Bethlen-szobor alapja javára országos gyűjtés útján 28,383 korona 87 fillér gyűlt össze. A nagy erdélyi fejedelem méltó emlékéét őrzi majd az a szobor, melyre már eddig is oly szép összeg gyűlt egybe, kívánjuk, hogy nagyra nőjön a már eddig is tekintélyes összeg.

Diák-mulatságok. A *gyönggyösi állami főgimnázium* «Vachott-kör»-e február 9-dikén a «Szegény Tanulók Segítő Egyesülete» javára táncszívalommal egybekötött hangversenyt rendezett, melyen a kör részéről Eichorel István VIII. o. t. Gabányinak «Egy ideges ember» című monológját adta elő nagy hatással. A hangverseny úgy szellemi, mint anyagi tekintetben, igen szépen sikerült. — A *szentesi főgimnázium* ifjúsága február 16-dikén koncerttel egybekötött igen sikerült táncmulatságot rendezett, mely mulatság tiszta jövedelmének felét, 100 koronát, a rendezőség a Vörösmarty-szobor javára adományozza. A hangverseny programját részint szavaltat, részint zeneszámok töltötték ki. — A *kolozsvári református diákság* február hó 21-dikén fényes táncmulatságot rendezett a Vigadóban. Sokan voltak s csak reggel hat óra felé távoztak el a jelenlevők. Az érdem a bál-elnököt, Kálmán János tanárt és az alelnököket illeti. A tiszta jövedelem 300 korona volt.

A **budapesti ág. h. ev. főgimnázium** «Arany János-önképzőkör»-e a költő születésnapját díszüléssel ünnepelte meg márczius 2-dikén. Az első titkár röviden vázolta Arany jelentőségét a magyar irodalomban. Ezután Gonda László VIII. o. tan. szavalt. Végre Rakovszky Iván VII. o. tan. Arany életéről és költészetéről beszélt. A kerepesi-úti köztemetőben levő sírt a kör vasárnap, márczius 3-dikén megkoszorúta.

Önképzőkori krónika. A *szentesi főgimnázium* «Horváth Mihály-kör»-ében a napokban hirdették ki a pályázat eredményét. A költemény és elbeszélés pályázat díjait nem adták ki. Dícséretet nyert Rácz Jenő VII. o. tan. Az értekezés díját Lövi János VIII. o. tan. vitte el, valamint a történelmi elbeszélését is,

Dicséretet kaptak Beszédes D. VIII. és Spitzer A. VII. o. tanulók. — A *marosvásárhelyi ref. gimnázium* önképzőkörének legutóbbi ülésén Balog Endre szép elbeszélését bírálattal nélkül fogadták el jegyzőkönyvi beiktatásra, valamint Musulin Leó, Erdélyi Sándor és Dengel Géza VIII. oszt. tanulók költeményeit. A kör január hóban Csokonay-gyűlést is tartott, nemrég pedig a márczius 15-diki gyűlés műsorát is megállapították. — A *makói főgimnázium* önképzőköre február 24-dikén ünnepelte meg Vörösmarty születésének századik évfordulóját. Az ünnepélyen, mint szereplők, résztvettek Goltner Lajos zenetanár, Kis Lajos VII. o. tan., Molnár István VI. o. t., Klein Sándor VIII. o. t. és Holle György VII. o. tan., valamint az ifjúsági énekkar. Az ünnepen — mely a Vörösmarty-szobor javára 30 koronát hozott — a Kisfaludy-Társaság Vörösmarty füzetét és a Tanulók Lapja Vörösmarty-számát osztogatták. — A *poszonyi kir. kath. főgimnázium* önképzőkörének márczius 2-dikén tartott gyűlésén szabad előadást tartott a Röntgen-sugarakról Messinger Arthur VIII. o. tan. Az előadó jegyzőkönyvi dícséretben részesült. Utána Aixinger László VIII. o. t. Arany «Hídvatás» című balladáját szavaltta el igen szépen. — A *szegedi főgimnázium* önképzőkörének február 24-diki gyűlésén Fischer Ödön és Nack Emil VIII. o. tanulók értekezéseket olvastak fel. Traum János VII. és Issekutz György VIII. oszt. tanulók Petőfitől szavaltak. Ezenkívül résztvettek a gyűlésen Róna Viktor és Szigeti Ernő VII. o. tanulók. — A *temesvári rom. kath. főgimnázium* február 24-dikén tartotta a versenyszavallást, a melyen nyertesek lettek Schwimmer Simon és Linksz Vilmos VIII. o. tanulók. Jegyzőkönyvi kitüntetésben részesültek Gokler Gyula és Gerich Jenő VIII. o. tanulók. — A *brassói főgimnázium* önképzőköre február 16-dikén tartotta XI. gyűlését a következő műsorral: Veres György VII. o. t. «A tejút» cz. versét a kör elfogadta. Werzár Aladár VII. o. t. munkáját is jónak találta, végül pedig Mayer Jenő VI. o. tan. dolgozatát olvasták fel és ezzel a gyűlés véget ért. — A *gyönggyösi állami főgimnázium* «Vachott-kör»-ének pályatetelei közül, melyeknek száma 14, a következőket említjük fel: Epizód a magyar szabadságharc történetéből. Hogyan mévelhetjük ízlésünket? A tragikum Kemény Zsigmond regényeiben. Közművelődésünk az Árpádok alatt. Ezek jutalma 20 korona. Ezenkívül van néhány tétel, melyet 10 koronával jutalmaz a kör.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

«**Talpra magyar**» cím alatt még e héten hagyja el a sajtót egy érdekes szavalkönyv, a melyet a Szegedi Napló nyomdája ad ki. A tanítóknak, a kik iskoláikban márczius 15-diki, avagy október 6-diki ünnepélyeket rendeztek, nemkülönben az egyesületek, a melyek a nemzeti ünnepeket, valamint Kosuth, Petőfi és a honvédhősök emléknappjait szavaltok megtartásával ülték meg, gondot okozott a magyar költészetben, eme nagy halmaz nemzeti kincsben az alkalmas költemények keresése. Ezen a munkán könnyíteni óhajtott a Szegedi Napló kiadója és fönti cím alatt, az ilyen nemzeti ünnepekre alkalmas költemények gyűjteményét adta ki, a mely magában foglalja a magyar költészet remekeit. A könyvnek ára 2 korona bérmentve küldve, ha a pénzt előre beküldik a Szegedi Napló nyomdájának.

A **Nagy Képes Világtörténet** legújabb füzeté a magyar kereszténységet tárgyalja, melynek alig fél-éve ülte meg Magyarország 900 éves évfordulóját. Kevés emléke maradt ránk, a kereszténység első századainak. A nagy átalakulás nehezen talált útát a pusztai néphez, mely mellözte a régi véres áldozatok ünnepélyes jeleneteit. Sokáig égett még az áldozat tüze és hiába vette kezébe a keresztet a szent király, a szívekben még a pogányság tanyázott s szelleme vissza-visszajárt Thonusoba sírjától kísérténi. Emlék alig maradt ránk ebből a korból. Itt-ott rábukkanni az első kőegyházaknak alapfalaira. Pécsen Rómer Flóris egy ó-keresztény sírkamrárt talált, melynek mennyezetes falait festmények díszítik. A kép középső része ép, színeit elevenen megtartotta az idő, ki-vehetni a négy fejet, a kis piros virágokat, melyek vagy 800 esztendeje nyílnak a föld alatt, a nedves, hideg falon. Ezt a nagyérdéki régi műemléket hű reproductióban adja most közé Henszelmann után a *Nagy Képes Világtörténet*.

A nagy vállalatot legkitünőbb tudósaink írják, szerkesztője pedig Marczali Henrik, általánosan ismert író. Az egész nagy mű tizenkét kötetet tesz ki. A negyedik kötetet dr. Borovszky Samu írta. Az iszlámról szóló részt pedig dr. Goldziher Ignác. Egy kötet ára díszkötésben 16 korona. Kapható füzetenként (à 60 fillér) és havi részletfizetésre is a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál, Budapest, VIII., Üllői-út 18. Most a 91—92. füzet jelent meg.

A «TANULÓK LAPJA» ÉS A VÖRÖSMARTY-SZOBOR.

Lapunk Vörösmarty születésének százéves fordulója alkalmából ünnepi számban jelent meg. A «Tanulók Lapja»-nak a kiadója, a Franklin-Társulat és számból húszezer példányt nyomatott, s 20 fillérjével elárúsítatva felét az egyes iskolák segítő-egyesületeinek juttatta, felét pedig a Vörösmarty-szobor-alapra szánta. *Hatezer* példányt többet osztottak ki ingyen a szegény tanulók között. Az iskolák segítő-egyesületeinek 1000 koronánál több jutott, a szobor-alapra lapunk múlt számában levő kimutatásunk szerint 1144 korona 38 fillér folyt be.

A nagy költséggel járó szám jövedelmének e szerint java része a két rendbeli jótékony czélt segítette elő, a kiadó társulat csupán a tetemes papír-számla egy részének fedezésére 356 koronát vont le, s a többi lapunk szerkesztője Rákosi Jenőnek, a «Budapesti Hírlap» szerkesztőjének már február 21-dikén átadta.

Jutott tehát a Vörösmarty-szoborra	
a «Budapesti Hírlap» hivatalos	
nyugtája szerint	776 kor. 28 fill.
Kezelésünk alatt van még	2 « 10 «

Mintegy harmincz középiskolából nem érkeztek még be a leszámolások. A befolyó összegről folytatólag közöljük a kimutatást, s az az összeg is a szobor-alapot fogja gyarapítani.

A magyar tanuló ifjúság dícséretes buzgósággal áldozta fillereit e szép célra, s mi jóleső örömmel érezzük, hogy szintén megtettük a magunk kötelességét.

Vajha a nagy költő művei a majdan felállítandó

érezszobornál maradandóbb hatással volnának épen a magyar ifjúságra, mely legkiválóbbképen hivatott arra, hogy Vörösmartyt megismerje és szeresse.

A «Tanulók Lapja» szerkesztősége.

FEJTÖRŐ.

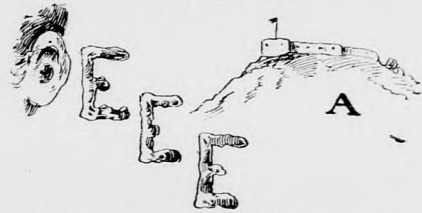
Számítási kérdés:

Hány négyzetméter azon négyzet területe, melyben az átló és oldal összege az $x^2 - 11x + 28 = 0$ egyenlet gyökének összegével egyenlő?

Számrejtvény.

7. 15. Időt jelöl.
18. VIII. 4. XI. 5. Az eső egy faja.
13. II. 9. 10. Föld kiemelkedése.
16. IV. Dörzsölés által jó létre.
X. II. 3. III. 2. Görög betű neve.
1. VI. 12. XI. 3. Ausztria egy része.
I. 14. I. 6. Felnőttek használják.
8. IX. IX. 11. Leánynev.
V. 19. Tüzelő anyag.
XI. 17. 12. VIII. 18. VII. Méhhez hasonlít.
1—19. Hazafias dal kezdő sora.
I—XII. Annak szerzője.

Képrejtvény.

Megfejtési határidő 1901. márczius 17.

22. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: 27. Számrejtvény: Szent Iván-éji álom. Arany János. Történelmi kérdés: Barbarossa Frigyes. Meghalt 1190-ben, a harmadik keresztzet hadjáratban. Képrejtvény: Káka tövén költ a ruca.

Helyesen fejtették meg: Fink Tibor, Tyroler Ernő, Deutsch Mihály, Neumann Károly és Feri, Ottisz Béla, Barok Imre, Ruzs Guidó, Láhles Miklós, Sugár István, Görgényi József, Oblath Sándor, Vései Ferencz, Byaló Hubert, Schön Miksa, Novakovszky Zoltán, Rapaics Rajmond, Lázár Bertalan, Vértes Gusztáv, Strauszman Dezső, Szerényi Nándor, Szekér Mihály, Megele Ödön, Simonyi Kálmán, Buttykay Ödön, Deutsch Emil, Weiss Aurél, Kerezi Géza, Fellner József, Weinberger Dezső, Goldfeld Jenő, ifj. Molnár Kálmán, Neoschil Antal és Sándor, Emmerling László, Laufer Samu, Groszmann Árpád és Jenő, Rechnitzer Aladár, Balassy Miklós, Seliga János, Rigler Aladár, Pollner István, Borosnyay Oszkár, Franczen Péter, Maurer Arthur, Poszvék Rudolf, L. Gyárfás Elemér, Lázár Béla, Nagy Rudolf, Deutsch Jenő, Jankovics Ferencz, Rotter Rudolf, Donáth Géza, Ronchetti József, Braun Géza, Grünwald Dezső, Giller János, Nyáry Jenő, Balassa László, Joó István, Lörincz Ferencz és Dezső, Rákóczy Sándor, László Pál, Kuzma Albert, Friedländer Izidor, Antony Gyula, Znojenszky Nándor, Fejér József, Grüner István, Zúbor Imre, Beck Dezső, ifj. Simay Vilmos, Szigeti Endre, Kiszely Géza, Inselet Lajos, Vadas Zoltán, Przybilla Jenő, Papp Szász Tamás, Géczy Géza, Pongrácz Pál, Grossmann Ernő.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Horváth Béla, Paksy József, Hild Lajos, Viski Jenő, Ernst Ignác, Gáspár Béla, Deutsch Ignác, Heil Ernő, ifj. Szóts Farkas, Mátráz Jenő, Skripecz Dezső, Possel István, Fejérváry Iván, Hexner Miklós, Politzer Hugó, Dömötör Lajos, ifj. Romák Béla, Milhofer Gyula, Akay Elemér, Harmath Iván, Laufer Ödön és Rezső, Kuthik Félix, Horvát Andor, Köszler Arthur, Schäffer Lipót, Vida Károly, Finger Béla, Flam Róbert, ifj. Városvy Károly, Schlesinger Arthur, ifj. Prokopp Sándor, Kósa Miklós, Hölzer László, Hoensch Gusztáv, Dely István, Pinhack Rezső, Marzsó testvérek, Andriska Emil, Kohn Benő, Leichter Jenő, Istvánffy József, Kovács Aladár, Kis Béla, Krausz Arthur, Jurenák Géza, Bakos Gábor, Komlós György, Molnár Aladár, Kurja Jenő, Samarjay Tibor és Emil, Heller Béla, Mattyasovszky Lajos, Schwarcz Béla, Szögyény István, Herepei K.

A kitűzött könyvjutalmat (De Gerando Antonia «Pali gyermeksege és ifjúsága») Emmerling László előfizetők nyerte meg Budapesten.

SZERKESZTŐI TELEFON.

«A régi jó idők.» Az ilyen betyár-romantika világa lejárt. Mester tolla legyen az, mely fel tudja halottaiból támasztani. Válasszon tehetségéhez mért feladatot, azt bizonyára jobban meg fogja oldani. Művecskéjében a leíró részek legjobban sikerültek. — **Képrejtvények.** Egész halom képrejtvényt hozott a posta. Van köztük egyik-másik, a mely gondos kéz munkája, de a legnagyobb rész kigondolva is, rajzolva is gyöngén van. Esetleg egyet-kettőt válogatunk a javából. — **O. B.** (Pozsony.) Fiam, mi a sorsjegyek nyeresét vagy vesztesét nem ellenőrizhetjük, mert a legjobb akarat mellett sem akad reá időnk. Vidd el a «Leszámítoló bank»-hoz, s ott szívesen megmondják, hogy nyertél-e. — **Ruzs Guidó.** Orsova élénk kereskedő város. A római időkben *Tierna* nevű város fektűt a helyén, s határában a római castrum falainak maradványai is láthatók. — **Köves János.** A múlt évfolyamból már egyes számokat nem kaphat. — **Herepei Kálmán.** A nevén esett nyomdai sérelmet megörvösoltuk. — **Neumann K. és F.** Házi olvasmányul. — **Vértes Tivadar.** (Temesvár.) Kelleni nem kell, de ha jószántából gyűjt, közönnel fogadjuk. — **«Szorgalmas».** Ha gimnáziumot és kereskedelmit végzett, akkor nyitva áll ön előtt bármely pálya. Végezzen jogot, s valamely banknál gyors előhaladásra számíthat. — **«Muzsikus Jankó».** Megkaptuk, elolvassuk és alkalomadtán megadjuk rá a feleletet. — **Kárpát.** Ha az önképzőkör önt megbizva a tiszttel, szívesen vesszük tudósításait, bár erre nézve az idő már előrehaladott, s egy kissé elkésve jön az ajánlkózás. — **Pollner István.** Részt vehet benne. — **Kovács Géza.** Forduljon kérdésével Calderoni és társa céghez (Budapest, Váci-utca és Gizella-tér sarkán). — **Kohn Ernő.** Gyűjtőív és mutatóvényszám ment. — **Holló.** (Székesfehérvár.) Olyan alkalmi darabról nekünk tudomásunk nincsen. — **Vadász.** Levelezőlapja bizonyosan elkallódott, azért nem került neve a megfejtők közé. Elég ha kettőt fejt meg. — **Barezen Gábor.** Ha nagyon jók, küldje be. — **Csiha Győző.** A nyercét nem mi intézzük, s így kérdésére nem válaszolhatunk. Nem kell mindeniket megfejtenie. — **Tyroler Ernő.** (Kolozsvár.) Az «Országos Nőképző Intézet», Budapest IV., Zöldfa-utca. A szóban forgó két várnak a nevezettségéről e helyen nem számolhatunk be. — **Barok Imre.** Beküldött rejtvényei nem válnak be. — **Klein Rezső.** Az 1898-dik évfolyam kívánt számai közül az 52-dik már teljesen elfogyott, a többiek, ha szükség van rá, megkaphatja. Egy szám ára 20 fillér. Hogy a lapot ne hétfőn kapja, arról már mi nem intézkedhetünk. — **Matusik István.** Egynek-egynek 80 fillér az ára. Megkaphatja bármely könyvkereskedésben. — **Lázár Bertalan.** Nem közölhető. — **B. Gy.** (Budapest.) Kérésének egyik felét teljesíthetjük, a másodikat sajnálatunkra nem. Majd a jövő évben gondoskodunk arról is.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre	2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre	4 kor. 80 fill.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre	9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	

POMPÉJI PUSZTULÁSA.

Bulwer regénye. Átdolgozta Gaal Mózes. 24

Ezt mondván szétlebbentette bő palástját, s a boszorkány láthatta derekán a titkos jegyű irással és bűbajos jellel villogó tüzes övet. Rögtön felkelt s Arbaces lábaihoz borult.

— Boldog vagyok, hogy láthatlak téged! . . . Alázattal borulok lábadhoz!

— Állj fel! — parancsolá Arbaces — szükségem van reád.

Aztán ugyanarra a fatuskóra ült le, a hol előbb Jone foglalt helyet, s intett a boszorkánynak, hogy üljön le ő is.

Tudod, hogy ősi törvényeink szerint engedelmességgel tartozol nekem. Ha az ősz etruszk törzs leánya vagy, úgy Egyiptom volt neked is a hazád, így születésednél fogva is alattvalóm vagy. A boszorkány helyeslőleg bólintott.

— Te ismered az összes mérges növényeket. Tudod, hogy melyeknek a leve támadja meg a fiatal életerőt, zavarja meg az elme ép működését. Nos beszélj!

— Hatalmas atyamester, ismerek minden mérges növényt. Párjuk hervasztotta el arcomat, s tette olyanná, mintha a sirból keltem volna ki. Ott főnek az üstben, s én vigyázom éjjel-nappal. Arbaces félrehúzódott az üst közeléből.

— Ide figyelj! Holnap este egy hiú fiatal leány fog hozzád jönni; bájitalt fog tőled kérni, mely számára egy ifjú szívét hódítja el a másik szeretett lénytől. Adj neki bájital helyett a leggonoszabb mérgeitalból, hogy elpusztuljon tőle a szeretett ifjú.

A boszorkánynak reszketett minden porczikája.

— Bocsáss meg, hatalmas atyamester! . . .

Nem tehetem! Szigorúak a törvények, ha kitudódik — halállal büntetnek.

— Hát akkor mire főzöd kotyvalékaidat? — kérde metsző gúnnyal Arbaces.

— Sok-sok évvel ezelőtt én is fiatal voltam — én is szerettem, s azt hittem, hogy engem is szeretni fognak. És anyám is bűbajos volt. Ő adta nekem a bájitalt és a mérget. A bájitaltal kellett volna megnyernem Aulus szívét, s a méreggel megölnöm azt, a kit Aulus szeretett . . . És én eltevesztettem. A mérget Aulusszal itattam meg, s ő — iszonyú kínok között a szemem láttára halt meg. Azóta üzöm e mesterséget . . . Azért félek én a rögtön ölü méregtől . . . Ne haragudjál reám, mester!

A boszorkány arca, a mint ezt a történetet elmondotta, idegesen kezdett rángatózni. Arbaces kíváncsian, de megvetéssel nézte.

— Meséd borzalmas, — jegyzé meg — de immár régi dolog. A szenvedély az ifjúságnak való, az aggkor bölcs; a szívre kemény réteg képződik idővel, mint az osztrigának évről-évre vastagodik a héja! . . . Ne gondold e bohó mesére! Parancsolom neked, hogy elkészítsd az ölü mérget. A vakmerő, a kinek a számára készíted, ujjat mert velem is húzni . . . léha, szellemtelen, szép arcú naplopó — hah! legyen átkozott a fattyú! A nyomorult féreg . . . mondom neked Nemezisre és Orcusra . . . Glaukusnak pusztulnia kell!

Az egyiptomi felugrott és nem gondolva betegségére, fel és alá járt a barlangban.

— Azt mondád, hogy *Glaukus*-nak hívják, hatalmas mester! — mondá a boszorkány, s nagyot villant a szeme.

— Úgy hívják, eh, de mit törődöl te a névvel! Akarom, hogy három nap múlva úgy beszéljenek róla, mint a ki *voll*.